

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție s. II : *Haim Froim Sand*.
Idem, *Elena G. Constantinescu și Zoe Ștefănescu*.
Curtea de apel din București, s. III : *Ar. Agapiadi și Obștea locuitorilor Roseti-Volnași cu St. Petrovici-Armis*.
Curtea de apel din Iași, s. I : *Damian Drăgănescu cu Zinca Scarlat Berariu*.
Tribunalul Ilfov, s. I : *C. Pavelescu și I. Bedișeanu cu Ministerul de finanțe*.

Informațiuni. — Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUȘTIȚIE, Secția II

Audiența de la 17 Maii 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Haim Froim Sand

Apel. — Apel corecțional. — Raport. — Citirea lui. — Formalitate esențială. — Dacă îndeplinirea acestei formalități trebuie arătată prin termeni solemnii. — (Art. 204 Pr. pen.).

Apelul în materie corecțională trebuie să se judece după raportul unui judecător, și citirea raportului constituie o formalitate substanțială care trebuie observată sub pedeapsă de nulitate.

Deși îndeplinirea acestei formalități nu trebuie să fie arătată prin termeni solemnii, totuși însă ea urmează ca cel puțin să resulte din oare cari împrejurări sau din oare cari termeni cari nu ar lăsa îndoială despre îndeplinirea acestei formalități.

Decisiunea 440/900. — Casată decisiunea Curții de apel din Galați, s. I. No. 223/900 după recursul făcut de *Haim Froim Sand*.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier Gr. P. Petrescu ;

Pe d. avocat P. Borș în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror general D. Alexandresco în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului IV de casare :

«Violarea art. 204 și 205 din Cod, Pr. penală.

«Se constată în specie că apelul meu făcut în contra hotărîrii tribunalului Tutova No. 89/900 s'a judecat fără să se fi citit raportul nici hotărîrea apelată, nici chiar actele de instrucțiune. Numai după ce Curtea a intrat în camera de deliberare, se zice că s'a avut în vedere actele de instrucțiune.

«Citirea raportului este o formalitate substanțială, care este o condițiune absolut indispensabilă în judecarea apelurilor corecționale, pentru că instanța de apel să fie pusă în pozițiune a cunoaște toate fazele și împrejurările apelului ce a' judeca. Evident dar, că neobservarea acestei formalități prescrisă de precitații articoli de lege atrage nulitatea decisiunii».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că art. 204 Pr. penală, prescrie că apelul în materie corecțională să se judece după raportul unui judecător ;

Că această formalitate, având de obiect, a face cunoscut într'un mod complet judecătorilor, toate fazele și împrejurările cauzei, citirea raportului constituie o formalitate substanțială care trebuie observată sub pedeapsă de nulitate ;

Considerând că, dacă îndeplinirea acestei formalități nu trebuie să fie arătată prin termeni solemnii, totuși însă ea urmează cel puțin să resulte din oare care împrejurări sau din oare cari termeni care nu ar lăsa îndoială despre îndeplinirea acestei formalități ;

Considerând în specie că, se constată din procesul verbal al decisiunii că mai înainte de a se începe desbaterile asupra apelului făcut de recurent nu s'a citit raportul făcut de judecătorul delegat, iar din considerantele decisiunii resultă numai că s'a avut în vedere de Curte actele de instrucțiune ;

Considerând că întru cât raportul judecătorului nu poate fi considerat ca o lucrare de instrucțiune rămâne învederat că acest raport nu a fost citit astfel cum prescrie art. 204 și 205 din Pr. pen. și prin urmare lipsa îndeplinirii acestei formalități atrage nulitatea decisiunii ;

Că de aceia mijlocul de casare este întemeiat ;

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-l'alte mijloace de casare, Curtea, de acord cu d. procuror general D. Alexandresco, admitînd motivul IV de casare, casează, etc.

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

Audiența de la 12 Iunie 1900

Elena G. Constantinescu și Zoe Ștefănescu

Competință. — Delicte. — Instanțele corecționale. — Dacă instanțele corecționale mai sunt competente, când faptul imputat nu cade sub prevederile legii penale, să judece cererea de reparațiune a daunelor. — (Art. 176, 178, 179, 186, 187, 191 și 207, 381 și 389 Pr. pen.).

Instanțele corecționale sunt instituite a judeca principalmente acțiunea publică tinzând la pedepsirea infracțiunilor și în mod accesoriu judecă și reparațiunea daunelor ce s'ar pretinde că s'au cauzat prin vre o infracțiune a legii penale.

Ast-fel, dacă faptul imputat nu cade sub prevederile legii penale, instanțele corecționale nu au competența a mai judeca cererea de reparațiune a daunelor, această competență a lor fiind mărginită numai la cazul când acea acțiune tinde la reparațiunea daunelor isvorite nu din orî ce faptă a omului, ci numai din fapte cari sunt prevăzute și pedepsite de legea penală.

De cisiunea 549/900. — Casată, în urma divergenței, decisiunea Curței de apel din București s. III No. 62/900 dupe recursul făcut de Elena G. Constantinescu și Zoe Ștefănescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier D. Cuculi;

Pe d-nii avocați Oteteleșanu și A. Eliescu în dezvoltarea motivului rămas în divergență;

Pe d-l avocat Cernea în combateri.

Deliberând,

Asupra mijlocului VI-lea de casare rămas în divergență:

«Curtea de apel, prin decisiunea atacată absolvă și apoi condamnă pe recurențele de astăzi la daune cu aplicarea art. 10 Pr. pen. comb. cu art. 387 și 388 Pr. pen. Cred că a făcut un exces de putere, violarea textelor de lege suscitade de oare ce în afaceri corecționale nu există absolvire ci numai în afaceri criminale, și art. 10 nu face de cât să enumere diferitele moduri prin care se stinge o acțiune fără însă a fi complet de oare ce modul de stingere a acțiunilor în materii corecționale anularea acțiunii, citațiunii și altele și apărarea inculpatelor nu este prevăzută în acel articol.

«Asemenea nu s'ar explica ca legiuitorul să introducă în lege o ast-fel de modificare ca cea primă introdusă în art. 10 fără să facă să concordeze și cele-l'alte dispoziții legale și fără să desființeze art. 387 și 388 care se referă la absolvire și care n'ar mai fi avut sens dacă art. 10 ar fi general».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurențele Elena G. Constantinescu și Zoe Ștefănescu fiind date judecăței pentru delictul prevăzut și pedepsit de art. 332 și 333 din Codul penal, Curtea de apel, după ce mai întâiu stabilește că faptul imputat numitelor nu cade în prevederile nici unui text din legea penală, pe de o parte pronunță absolvirea lor,

iar pe de alta le condamnă a restitui părții civile o cambie ce dânsese ar deține'o fără cauză, sau valoarea ei de lei 10000;

Considerând că după dispozițiunile art. 176 Pr. pen., instanțele corecționale sunt instituite a judeca principalmente acțiunea publică, tinzând la pedepsirea infracțiunilor, și în mod accesoriu judecă și reparațiunea daunelor ce s'ar pretinde că s'au cauzat prin vre-o infracțiune a legii penale, ceia ce de alt-fel rezultă și din dispozițiunile art. 3 și 8 combinate cu art. 178, 179, 186 și 191 Pr. penală;

Că din aceste dispozițiuni se deduce, că dacă faptul imputat nu cade sub prevederile legii penale, instanțele corecționale nu au competența a mai judeca cererea de reparațiunii a daunelor, această competență a lor fiind mărginită numai la cazul când acea acțiune tinde la reparațiunea daunelor isvorâte, nu din orî ce faptă a omului, ci numai din fapte care sunt prevăzute și pedepsite de legea penală;

Considerând că din termenii generici ai art. 187 și 207 Pr. pen., nu reese că s'ar fi făcut o derogatiune la această regulă cu privire la competența instanțelor corecționale în ce privesce cererea de daune, ci numai se prorogă competența acelor instanțe în favorul prevenitului, căruia, dându-se drumul, fiind că faptul imputat nu constituie, nici delict nici contravențiune, să poată statua asupra cererei de daune ce i s'ar fi cauzat lui, prin străgânirea în judecată, ceia ce de alt-fel e și natural ca instanța care găsește că o acțiune e neîntemeiată să adjucece părții inculpate pe nedrept daunele ce i s'ar fi cauzat;

Considerând că dacă legiuitorul ar fi voit să dea dreptul instanțelor corecționale de a statua asupra daunelor chiar când acele daune ar fi cauzate printr'un fapt ce nu cade în prevederile legii penale, s'ar fi exprimat în termenii pozitivi, cum a făcut prin art. 381 și 389 Pr. penală, pentru Curțile cu jurați, dispozițiune care se justifică prin aceia că Curțile cu jurați nu pot fi sesisate de o afacere de cât după un act de acuzare și dupe ce s'a constatat că faptul e calificat de crimă prin lege, pe cât timp instanțele corecționale pot fi sesisate de a dreptul de cererea părții vătămate și chemate a judeca reparațiunea pentru daune, care n'ar avea nici măcar presumpțiune că ar resulta din o infracțiune la legea penală;

Considerând că nici din dispozițiunile art. 11 Pr. penală nu poate să rezultă o prorogațiune a competenței instanțelor corecționale, căci prin acest articol legiuitorul nu a voit de cât să arate care sunt efectele unei hotărâri pronunțată în penal, asupra acțiunii private ce s'ar intenta deosebit în civil când partea n'a figurat în instanța penală;

Că prin deducțiune, ce prin o argumentațiune contrarie s'ar trage din al. I al art. 11, ar resulta că adică când se dă o hotărâre absolutorie, partea care a luat conclusiunii în instanța penală nu mai poate exercita acțiunea sa privată înaintea tribunalului civil;

Considerând că în specie Curtea de apel, absolvind pe recurențe în considerațiune că faptul ce li se impută nu este prevăzut de nici un text din legea penală, și cu toate acestea, prin aceiași decisiune condamnă

du-le la restituirea poliței sașu valoarea ei, a săvârșit un învederat exces de putere și a violat și dispozițiunile art. 10 al. 3 din Pr. penală, și prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat ;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția III

Audiența de la 31 Maiu 1900

Președenția D-lui I. C E R K Z, Consilier

Ar. Agapiadi și Obștea locuitorilor Roseti-Volnași cu St. Petrovicî-Armis

Obștea locuitorilor. — Nedefinirea ei de către lege. — Existența obștei. — Înțelesul ei. — Recunoașterea calității de obște unor locuitori de către partea adversă. — Consecințele acestei recunoașteri.

Competință. — Judecătoriale comunale. — Competința lor în autentificarea actelor. — Procură de a transige. — Dacă judecătoriale comunale pot legalisa asemenea procure. — Dacă transacția făcută în baza unei asemenea procuri este valabilă.

Transacție. — Dovedirea ei. — Mărturisirea părții. — Act scris. — Pentru ce este cerut actul scris. — Transacție nulă. — Esecutarea ei de bună voe de către o parte. — Condițiuni.

1) *Legea nu dă nicăeri definiția obștei, cu toate acestea obștea există ori de câte ori locuitorii unei comune sunt legați printr'un interes comun; cu alte cuvinte, obștea implică ideea de stăpânire în devălmășia, de obligații solidare.*

O dată ce o parte a recunoscut locuitorilor unei comune calitatea de obște și a tratat cu ei în această calitate, nu mai poate pretinde că acei locuitori nu pot sta la judecată ca obște și că acțiunea în contra lor trebuie intentată individual fie-cărui locuitor.

2) *Asemănat art. 4 din legea autentificării actelor, competența judecătoriilor comunale este limitată, prin aliniatele a și b, la acte constatând obligații personale sau convenții asupra bunurilor mobiliare până la valoarea de 300 lei inclusiv, iar în ce privește procurele, numai pentru a se înfățișa și sta în judecată înaintea ori-cărei instanțe judecătorești.*

Ast-fel, judecătoriale comunale nu sunt competente a legalisa un act prin care, între alte drepturi, se dă procuratorului dreptul de a încheia o transacție, și deci transacția făcută în baza unei procuri legalizată de o judecătorie comună nu poate fi opozabilă mandantului.

3) *O transacție poate fi dovedită cu mărturisirea părții, căci dispoziția art. 1705 din Codul civil, după care transacția trebuie să fiă constatată prin act scris este cerută de lege nu ad solemnitatem ci ad probationem.*

4) *Partea care a executat de bună voe o transacție nulă numai este în drept a invoca nulitatea acelei transacții.*

Pentru ca să existe însă o executare voluntară în sensul art. 1167 din Codul civil, trebuie ca ea să rezulte dintr'un act sașu dintr'un fapt care să nu lase

nici cea mai mică îndoială asupra celuiia căruia i se atribue o asemenea executare. Așa dar, se cere și pentru executarea voluntară aceleași elemente ca și pentru confirmarea sașu ratificarea expresă, adică cunoștința actului nul, cunoștința vițiului de care este atins și intenția de a'l repara, iar singura deosebire între ele este că una se face printr'o declarație formală de voință și actul confirmativ trebuie să întrunească oare-cari condițiuni speciale, pe când cealaltă constă într'un fapt de executare.

În primul cas nu rămâne nici o îndoială asupra intenției, pe când în cazul din urmă intenția celuiia care execută o obligație nulă poate să fie și este mai tot-d'a-una mai mult sașu mai puțin nesigură, nu se știe dacă el cunoștea existența actului și al vițiului care 'l făcea nul, nu se știe în fine dacă el avea intenția de a repara acel vițiu. Așa dar cunoașterea actului nu e de ajuns, ci mai trebuie încă ca acela care execută obligația să aibă cunoștința de vițiu care o face nulă, fiind-că a confirma în-seamnă a renunța la un drept pe care 'l ignoră.

În acest cas sarcina probei incumbă celuiia care opune confirmarea.

S'așu ascultat: d-nii avocați Gr. Macri și Sc. C. Arion din partea lui Aristide Agapiadis; d-nii avocați V. Vineș, Barbu Ștefănescu-Delavrancea și Eugenișu Costinescu, din partea locuitorilor Roseti-Volnași; d-nii avocați C. Boerescu, M. D. Korné și M. D. Sipsom, din partea lui St. Petrovicî-Armis.

Curtea,

Având în vedere că prin sentința apelată, admițându-se atât acțiunea intentată de Aristidi Agapiadi, cât și intervențiunea făcută de Obștea locuitorilor Roseti-Volnași, a fost obligat Ștefan Petrovicî-Armis: a) ca să delase în stăpânirea locuitorilor Obștei Roseti-Volnași, 250 stânjeni din moșia Roseti în condițiunile prevăzute în actele intervenite între locuitori și fostul proprietar Ioan C. Roseti; b) să plătească numitei Obște suma de 562.324 lei 69 bani ca venit al celor 250 stânjeni de la 1872—1895 inclusiv cu procente legale pe tot acest interval, plus dobânda legală cu începere de la 1 Ianuarie 1896 și până la achitare; c) să mai plătească numitei Obște 2000 lei ca cheltueli de judecată, 3000 lei pentru experți, 131 lei 25 bani Statului pentru că A. Agapiadi se servise cu act de pauperitate și 73 lei 76 bani taxele portăreilor ;

Având în vedere că prin apelul său A. Agapiadi cere a se modifica dispozițiunea sentinței apelate în sensul ca suma de bani la care va fi condamnat St. Petrovicî-Armis ca venit al pământului față de Obștea locuitorilor Roseti-Volnași, să fie obligat a o depune la casa de depuneri și consemnațiunii, iar recepisa să fie încredințată Tribunalului Ialomița, pentru ca prin acel tribunal să'si poată primi suma ce i se datorește de Volnași cu titlurile definitive și executorii, întru cât acțiunea sa a fost pornită în numele debitorilor sășu ;

Având în vedere că prin apelul lor Obștea locuitorilor Roseti-Volnași, fără a se opune la cererea d-lui A.

Agapiadi, pretinde însă ca Petroviçi-Armis să fie obligat a le plăti ca venit al celor 250 stânjeni suma de 1.886.000 lei; iar St. Petroviçi-Armis prin apelul său tinde la respingerea în totul a pretențiunilor lui A. Agapiadi și a Obștei locuitorilor Roseti-Volnași;

Având în vedere că A. Agapiadi, având să ia o sumă de bani cu hotăriri definitive obținute individual contra a 261 locuitori anume arătați în lista alăturată la acțiunea sa și cari fac parte din Obștea locuitorilor Roseti-Volnași, pentru a putea ajunge la îndestularea sa a intentat în numele debitorilor săi acțiunea de față prin care cerea: 1) a se declara nul și neavenit actul cu data 1 (13) Martie 1888 intervenit între mandatarii locuitorilor Roseti-Volnași și St. Petroviçi-Armis, prin care, în schimbul a oare-cari avantaje, locuitorii renunță la efectele sentinței tribunalului Ialomița cu No. 14 din 1867 și a decisiunii Curței de apel din București, secția II cu No. 19 din 1868 obținute contra lui Ioan Roseti, autorul d-lui St. Petroviçi-Armis, și 2) a se obliga St. Petroviçi-Armis să delase în posesiunea locuitorilor Roseti-Volnași pământul prevăzut în aceste hotăriri și în zapisele de cumpăratură și așezare a locuitorilor pe moșie, cu venitul cuvenit de la 1872 încoace, ca din acest venit să se poată și dânsul despăgubi de sumele ce are a lua de la locuitorii ce-i sunt datorii; că în instanță a intervenit și Obștea locuitorilor Roseti-Volnași asociindu-se în totul la acțiunea introdusă de A. Agapiadi;

Având în vedere că din desbateri și actele produse de părți rezultă că pe la 1840 Ioan C. Roseti, în scop de a-și popula și cultiva moșia sa Cioroiu, a publicat că are locuri de vânzare pentru case și grădini și prin vânzările ce au avut loc între anii 1840-1850 s'a așezat pe moșie un număr de circa 400 locuitori. Actele de vânzare întitulate zapise, de și încheiate separat cu fie-care locuitor, ele însă erau identice. Prin aceste acte proprietarul vindea fie-cărui cumpărător un loc parcelat, distinct și cu limite fixe pe preț de un sfanț stânjenul, loc pe care cumpărătorul devenea desvârșit stăpân el și urmașii lui, având dreptul a-l vinde și la alții, a introduce vin, rachiū, spirt sau rom pentru speculă, iar proprietarul moșiei își reserva dreptul numai de a percepe de la aceste bături, când vor intra în sat, niște taxe anume specificate prin zapisul de vânzare. Tot prin aceste zapise se stabilea și condițiunile în cari cumpărătorii aveau a se hrăni pe ei și vitele lor, și anume: pentru orî câte vite vor pășuna pe locul ce se va însemna de islaz, stăpânii viteilor aveau să plătească câte 2 lei de vita mare, șapte vite mici se vor socoti drept una mare, vițeii erau scutiți de plată; erau în fine slobozi să are și să lucreze orî-cât pământ va voi și va putea fie-care cumpărător fără nici o poprire pe locul ce se va însemna, plătiind numai dijma din zece una, iar la fân din cinci una și numai atunci când nu va fi loc pe această moșie va putea ara pe alta. Cu alte cuvinte, aceste zapise conțineau două acte distincte: un act de vecinică vânzare pentru locurile de casă și grădină, o învoială specială agricolă în ce privește locurile de hrană și pășune;

Având în vedere că în aceste condițiuni cumpărătorii, care iaū numele de Roseti-Volnași, au continuat a

cultiva moșia Cioroiu până pe la anii 1858—1859, când vin în conflict cu A. Agapiadi, arendașul moșiei, pentru că Volnașii se întinsese cu islazul și pe moșia dotală a lui Ioan C. Roseti și pentru că lăsase moșia nearată și făcuse arături în altă parte, contra zapiselor de stabilirea lor pe moșie. Consecința a fost că Agapiadi a făcut proces și a obținut sentința tribunalului Ialomița cu No. 20 din 1861 și decisia Curței de Focșani No. 149 din 1869 prin care locuitorii Volnași sunt condamnați la despăgubiri; cum însă Curtea de Focșani nu acordase și procente, decisia sa a fost casată numai asupra acestui punct și afacerea a fost trimisă înaintea Curței de Craiova; în interval Agapiadi se aranjază cu cea mai mare parte din locuitorii cari îi recunosc dreptul și la procente cu începere de la 1861 data sentinței tribunalului și primește de la fie-care obligațiuni separate, rămânând ca chestia procentelor să se judece de Curtea de Craiova, unde este și astăzi pendinte afacerea, numai față de 116 locuitori cu cari nu se putuse aranja; Că locuitorii cari îi dedese obligațiuni separate neplătind la termen datorია, au fost chemați de Agapiadi în judecată și a obținut în contra lor cărți de judecată rămase definitive, care împreună cu sentința trib. Ialomița No. 20 din 1861 și decisia Curței de Focșani No. 139 din 1869 formează titlurile sale de creanță pe basa cărora a intentat acțiunea de față, exercitând drepturile debitorilor săi;

Având în vedere că, concomitent cu acțiunea ce i se intentase de A. Agapiade, Obștea locuitorilor comunei Roseti-Volnași a făcut și ea proces lui Ioan Roseti proprietarul moșiei pentru islaz, și trib. Ialomița prin sentința No. 14 din 1867, după ce constată că I. Roseti era proprietar numai pe 250 stânjeni moșie în Cioroiu, că cele-lalte părți care formaū întregul trup erau dotale și că după actele lor de cumpăratură locuitorii nu aveau drept de a poseda islaz, aratură și fânează de cât în trupul de 250 stânjeni proprii ai lui Ioan Roseti, hotărăște ca reclamanții Volnași să posedeze islazul, arătura și cositura numai în proprietatea d-lui Roseti; că, afacerea fiind dusă în apel, Curtea din București, secția II prin decisiunea No. 19 din 1868 confirmă dispozitivul sentinței apelate, cu deslușire ca apelanții Volnași să posedeze ca islaz cel puțin 300 pogoane, adică atât cât a garantat verbal Ulis Crețeanu, procuratorul intimaților, atât în calitate de moștenitor al reposatului Ioan Roseti, cât și ca moștenitor al reposatei Elisabeta Roseti;

Având în vedere că legea de la 1864, pentru împrietărirea țeranilor, găsind pe Volnași stabiliți pe moșia Cioroiu ca proprietari pe locurile de casă și grădină și având învoeli speciale cu proprietarul în ce privește izlazul, arătura și cositura, nu i-a considerat ca clăcași și de aceia nici nu i-a împrietărit; că ei au continuat și de aci înainte a rămâne pe moșie în condițiunile zapiselor lor de așezare consfințite mai în urmă și de justiție prin sentința tribunalului Ialomița No. 14 din 1867 și decisia Curței din București No. 19 din 1868; că moșia fiind vândută la 1868 lui Gr. Băleanu, prin actul de vânzare transcris la No. 20, se impunea cumpărătorului îndatorirea de a respecta drepturile Obștei Volnașilor; că, moșia fiind ipotecată de Băleanu

d-lui Petroviță-Armis cu actul înscris la No. 23 din 1869, în actul de ipotecă se menționează de actul de cumpărătura a lui Băleanu și prin urmare creditorul ipotecar a luat cunoștință de sarcina cu care și se ipoteca imobilul și prin urmare de drepturile Volnașilor; că în condițiunile zapiselor de așezare și a hotărârilor ce au intervenit în urmă, locuitorii Volnași au arat, pășunat și cosit pe moșia Cioroiu până la 1873, când prin ordonanța de adjudecare cu No. 82 moșia a fost cumpărată de d. Scarlat Petroviță-Armis, autorul d-lui St. Petroviță-Armis; că cumpărătorul, sub cuvânt că locuitorii nu se ivise cu pretențiuni în cursul urmăririi și că moșia s'a vândut liberă de orice sarcină, n'a mai voit să țină seamă de drepturile Volnașilor; că aceștia au fost siliți la 1876 să ceară în contra lui Armis executarea sentinței trib. Ialomița cu No. 14 din 1867 și a deciziei Curței din București No. 19 din 1868 obținute contra lui Roseti autorul său; că Petroviță-Armis făcând contestație la acea executare, Curtea din Galați, s. II prin decizia No. 105 din 1886 admite contestația, rezervând Obștei dreptul de a-și urmări pretențiunile lor printr'o acțiune pe cale principală conform art. 565 Pr. civ., acțiune care a și fost intentată la 1892 de A. Agapiadi ca creditor exercitând drepturile Obștei și la care a intervenit și Obștea locuitorilor Roseti-Volnași, acțiune care face obiectul apelurilor de astăzi;

Având în vedere că întru cât posterior deciziei Curței din Galați, între St. Petroviță-Armis și Obștea locuitorilor Roseti-Volnași a intervenit actul-convențiune cu data de 1/13 Martie 1888, prin care Obștea renunță, în schimbul altor avantaje, la efectele sentinței trib. Ialomița No. 14 din 1867 și a deciziei Curței din București No. 19 din 1868, acțiunea de față are de obiect tocmai sfărâmarea acestui act și prin urmare reînvierea drepturilor rezultând pentru Obștea locuitorilor din aceste hotărâri și zapisele primitive de așezarea lor pe moșie, iar ca motiv al anulării actului se invoacă nulitatea procurei cu No. 540 din 27 Decembrie 1887 legalisată de primăria comunei Roseti-Volnași, pe temeiul căreia mandatarii locuitorilor au tratat cu d. St. Petroviță-Armis;

Având în vedere că la acțiunea intentată de A. Agapiadi și la intervenția făcută de Obștea locuitorilor Roseti-Volnași se opune de d. St. Petroviță-Armis: că Agapiadi având hotărâri definitive obținute individual contra a 261 locuitori anume arătați în lista alăturată la acțiunea sa, nu putea intenta acțiune în numele Obștei; că locuitorii Roseti-Volnași n'au constituit și nu constituiesc nici astăzi o Obște, de oare-ce prin zapisele primitive de așezare Ioan Roseti a tratat individual cu fie-care locuitor, iar nu cu Obștea; că în tot cazul, fiind vorba de sfărâmarea unei transacțiuni trebuia să figureze în instanță toți câți au participat la facerea ei și cari sunt în număr de 509 locuitori, pe când d. V. Vineș se prezintă ca procurator din partea unui număr mult mai mic de locuitori; că în fine zapisele comunicate la grefă nu sunt pe numele nici unuia din locuitorii semnați în procura primitivă, pe temeiul căreia d. Vineș a intervenit în proces în numele Obștei și numai unul singur Iorgu Ștefan se

vede semnat într'o procură posterioară dată la 9 Martie 1895;

Având în vedere că de și este adevărat că Agapiadi este creditor individual al unui număr determinat de locuitori din comuna Roseti-Volnași, cum însă debitorii săi fac parte din Obștea care a făcut transacție cu St. Petroviță-Armis, și cum dânsul nu poate ajunge la îndestularea sa de cât sfărâmând acea transacție, era natural că nu putea face alt-fel de cât să intente acțiunea în numele Obștei; că de altminterlea această chestiune nu mai are importanță, întru cât Obștea locuitorilor Roseti-Volnași a intervenit în proces și urmărește acelaș scop ca și Agapiadi, adică anularea convențiunii din 1/13 Martie 1888;

Având în vedere că legea nicăeri nu dă definițiunea Obștei; că cu toate acestea ea există ori de câte ori locuitorii unei comune sunt legați printr'un interes comun; cu alte cuvinte, Obștea implică ideea de stăpânire în devălmășie, de obligațiuni solidare; că, în specie, de și Ioan Roseti a tratat individual cu fie-care locuitor, zapisele însă sunt identice și prin ele se stabilesc raporturi juridice între proprietar de o parte și Volnași de altă parte, de oare-ce — afară de vnzarea locului de casă în sat — toate cele-lalte clause din zapis pun față în față pe proprietar cu locuitorii luați în mod colectiv, întru cât urma a li se desemna în comun locuri de islaz, arătură și cositură; că așa a înțeles Ioan Roseti, autorul d-lui St. Petroviță-Armis, este că cu Obștea se judecă pentru întinderea islazului când a intervenit sentința tribunalului Ialomița No. 14 din 1867 și decizia Curței din București No. 19 din 1868; că tot ca Obște și-a considerat chiar d. St. Petroviță-Armis este faptul că cu Obștea tratează când încheie transacția de a cărei anulare e vorba; că întru cât dar d-sa le-a recunoscut calitatea de Obște și a tratat cu ei în această calitate, nu mai poate pretinde că acțiunea trebuia să-și intente individual de fie-care locuitor;

Că odată stabilit că sub denumirea de Obște se cuprinde toți locuitorii legați printr'un interes comun și întru cât ei au fost chemați ca Obște printr'o citație colectivă și ați nimeni dintr'ensii nu se opune, e fără interes a se mai cerceta dacă avocatul Obștei are procură din partea întregii obști, sau cel puțin din partea celor 509 locuitori cari au participat la facerea transacțiunii a cărei sfărâmare se cere, dacă zapisele ce au fost comunicate la grefă aparțin celor cari au dat la început procura când s'a făcut intervenția, cum și dacă printre ei figura și Iorgu Ștefan;

Având în vedere că motivul pentru care se cere sfărâmarea actului din 1/13 Martie 1888 este că procura legalisată de primăria comunei Roseti-Volnași sub No. 540 din 27 Decembrie 1887, pe temeiul căreia Dobre D. Badea, Ioan Șovăilă, Dimitrie Dimănescu, Ștefan Dobre și Dobre Vasilescu au tratat cu d. St. Petroviță-Armis în numele Obștei ar fi nulă, întru cât judecătoria comunală nu era competente a legalisa un act care da procuratorilor dreptul de a transige;

Având în vedere că după art. 4 din legea autentificării actelor, competența judecătoriilor comunale este limitată prin al. b și c la acte constatând obligațiuni

personale sau convențiunii asupra bunurilor mobiliare până la valoarea de lei 300 inclusiv, iar în ce privește procurile numai pentru a se înfățișa și sta în judecată înaintea oricărei instanțe judecătorești ; că prin procura legalizată la No. 548 din 1887 dându-se, între altele, procuratorilor și dreptul de a tranșa cu St. Petrovicî-Armis pacea și anume locuitorii să renunțe la efectele hotărîrii trib. Ialomița No. 14 din 1867 și a deciziei Curței din București No. 19 din 1868, adică la 250 stânjeni masă și la venitul lor, iar St. Petrovicî-Armis să le dea în plină proprietate 300 pogoane izlaz în jurul comunei, terenul numit Baicu până în apa Borcei, locurile virane din comună și să renunțe și la dreptul de accis la care avea drept, e incontestabil că judecătoria comunală n'avea competența să legalizeze o astfel de procură și că prin urmare actul cu data 1/13 Martie 1888 intervenit între procuratori și St. Petrovicî-Armis nu ar putea fi opozabil Obștei și nici o poate obliga ;

Considerând că de și prin art. 1705 C. civ., se cere ca transacțiunea să fie constatată prin act scris, această cerință a legii însă nu e *ad solemnitatem*, ci *ad probationem* ; că dar ea poate fi stabilită cu mărturisirea părții ;

Considerând că după ce s'a pronunțat de Curtea din Galați deciziunea No. 105 din 1886, prin care s'a admis contestația d-lui St. Petrovicî-Armis la executarea sentinței No. 14 din 1867 și a deciziunii No. 19 din 1868 și s'a rezervat Obștei locuitorilor Roseti-Volnași dreptul de a-și urmări pretențiunile printr'o acțiune pe cale principală, d. Agapiadi făcând recurs contra acestei deciziuni ca creditor al Obștei cu toate că nu figurase înaintea instanțelor de fond, cu această ocaziune Obștea, care de astă dată era reprezentată prin alți procuratori și anume Dumitru I. Cocos, Ioniță Popescu, Moise Miron și Nicolae Radu, autorizați cu procura legalizată de primăria comunei Roseti-Volnași la No. 1226 din 1892, a declarat că, de și transacțiunea din 1/13 Martie 1888 nu a fost făcută de toți locuitorii și că o parte din ei și anume aceia pe cari dînsii 'y reprezenta nu erau mulțumiți pe acea transacție, însă nu defaimă în fals acea transacție ; că Inalta Curte, luând act de această declarațiune și recunoaștere a transacțiunii făcută de procuratorii Obștei, constată în fapt că drepturile și acțiunile ce locuitorii aveau contra lui St. Petrovicî-Armis s'a stins prin transacție, a declarat inadmisibil recursul lui Agapiadi prin deciziunea secției I No. 133 din 1892 investită cu formula executorie, așa în cât, ca recunoaștere a transacțiunii din partea Volnasilor, s'ar putea susține cu drept cuvînt că e lucru judecat ;

Considerând că, oșebit de această recunoaștere, d. St. Petrovicî-Armis pretinde că Obștea locuitorilor Roseti-Volnași a executat voluntar acea transacție și astfel fiind, nu mai pot veni să ceară sfărămarea ei ;

Avînd în vedere că pentru a fi o execuțiune voluntară în sensul art. 1167 C. civ., trebuie ca ea să rezultă dintr'un act sau dintr'un fapt care să nu lase nici cel mai mic dubiu asupra celui căruia se atribuie o asemenea execuțiune ; că dar se cere și pentru exe-

cuțiunea voluntară aceleași elemente ca și pentru confirmarea sau ratificarea expresă, adică cunoștința actului nul, cunoștința viciului de care este atins și intențiunea de a-l repara ; că singura deosebire între ele este că una se face printr'o declarațiune formală de voință și actul confirmativ trebuie să întrunească oare-cari condițiuni speciale, pe când cea-l'altă constă într'un fapt de execuțiune ; în primul cas nu rămîne nici un dubiu asupra intențiunii, pe când în cazul din urmă intențiunea aceluia care execută o obligațiune nulă poate să fie și este mai tot-d'a-una mai mult sau mai puțin nesigură ; nu se știe dacă el cunoaște existența actului și a viciului care-l făcea nul, nu se știe în fine dacă avea intențiunea de a repara acel viciu ; de aceea cunoașterea actului nu e de ajuns, ci mai trebuie încă ca acela care execută obligațiunea să aibă cunoștință de viciul care o face nulă, fiind-că a confirma înseamnă a renunța la un drept pe care-l ignoră ; că dar sarcina probei, în acest cas, incumbă aceluia care opune confirmarea în specie lui St. Petrovicî-Armis ; că pentru aceasta urmează a se vedea care sunt faptele din care dînsul deduce că Obștea Roseti-Volnași ar fi executat voluntar transacțiunea ;

Considerând că primul fapt care implică executarea este actul de aducere la îndeplinire al inginerului Dimitrie N. Brătianu care la 15/27 Martie 1888 a procedat la măsurătoarea și fixarea pe fața pămîntului a tuturilor stipulațiunilor conținute în actul de transacție, act care însoțit de un plan s'a lăsat și locuitorilor depunîndu-se în primărie. Este adevărat că la această măsurătoare a participat tot cei cinci procuratori ai Obștei cu cari se încheiase și transacțiunea, dar nu e mai puțin adevărat că execuțiunea și luarea terenurilor în stăpînire s'a făcut în prezența Obștei și cu asentimentul său. Că ceea-ce vine să confirme acest lucru este că împrejmuirea terenului ce înconjoară comuna a fost făcută în urmă pe linia și punctele fixate prin moșuroaale prevăzute în planul inginerului Brătianu conform actului de transacție, iar localul primăriei s'a construit pe locul pentru care comuna n'are alt titlu de proprietate de cât actul de transacție ;

Considerând că, oșebit de aceasta, de la data actului de transacție Obștea locuitorilor Roseti-Volnași s'a comportat ca proprietari asupra celor 320 pogoane pămînt dat lor în giurul comunei, cum și asupra terenului numit Baicu ; cei fără titluri de proprietate cari posterior transacțiunii, auz construit case, precum și cei ce aveau deja case construite pe pămîntul proprietății și pentru cari plăteau chirie, n'au mai plătit nimic proprietarului moșiei ; cei cu terenuri cu saduri de viță și pomi, cum și cei ce au fabricat cărămidă pentru construcțiuni, auz încetat de a mai plăti ceva proprietății ; cărciumarii din comună n'au mai plătit accis proprietarului, cum erau obligați prin zapisele primitive de așezarea lor în comună ; în fine, locuitorii auz intrat în deplină proprietate a drepturilor condate lor prin actul de transacție, fapte necontestate de ei, și auz continuat a se folosi de toate aceste drepturi de la 1888, data transacțiunii, și până la 1894, când auz intervenit în procesul intentat de A. Agapiadi, cum atestă de altmintrelea prin certificatul No. 1412 din 8

Decembrie 1894 însuși I. Drăgan, primarul comunei, care face și el parte din Obștea ce se judecă cu St. Petrovici-Armis ;

Că, faptele stând ast-fel, și întru cât Obștea nici a ales și nici s'a cercat măcar să dovedească că n'ar fi executat de bună voe transacțiunea, ea nu mai poate fi primită astă-zî să o atace și să ceară nulitatea ei, pentru că a renunțat la mijloacele și excepțiunile ce puteau fi opuse acestui act, art. 1167 Codul civil fiind formal în această privință.

Pentru toate aceste motive, redactate de d. consilier Sc. Popescu, respinge apelurile făcute de Ar. Agapiadi și Obștea locuitorilor Roseti-Volnași, admite apelul lui St. Petrovici-Armis și respinge acțiunea.

(ss) I. Cerkez, Sc. Popescu, G. Flaișlen, I. E. Dobrescu.

O p i n i u n e

Difer de opiniunea majorității și consider că afacerea nu e în stare de a fi judecată, pentru următoarele motive :

Având în vedere că singura probă ce se invoacă de Petrovici-Armis, pentru a stabili că transacțiunea intervenită între dânsul cu cinci locuitori din comuna, Roseti-Volnași, cu data de 1 Martie 1888, de și nulă, ea însă s'a executat voluntar de Obștea locuitorilor, și prin urmare s'a ratificat, e un certificat cu No. 1412 din 3 Decembrie 1894, emis de primarul comunei, a-nume Drăgan ;

Având în vedere că acest certificat emis de primarul Drăgan, orî cât de credibil ar fi, totuși nu'î de natură a ne forma pe deplin convingerea că execuțiunea voluntară a avut loc, mai cu seamă în urma opunerei formale a Obștei ;

Pentru acesle motive, sunt de opinie a se ordona o descindere locală, ca printr'un judecător și martori să se constate în mod exact și precis dacă execuțiunea voluntară a avut loc.

(s) Em. Anastasiu.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția I

Audiența de la 11 Martie 1899

Președenția D-lui I. TH. BURADA, Prim-Președinte

Damian Drăgănescu cu Zinca Garabet Berariu •

Incheerea No. 437

Apel. — Opoziție. — Opoziție respinsă ca nejustificată de prima instanță. — Dacă în apel se poate propune motiv pentru justificarea opoziției la prima instanță.

Când înaintea primei instanțe se respinge o opoziție ca nejustificată și oponentul face apel în contra acestei sentințe, dânsul poate, înaintea instanței de apel, să invoace proba testimonială spre a dovedi cauza nevenirei sale la prima instanță când a fost judecat în lipsă, și această probă este admisibilă în apel.

S'a ascultat ; d-nii avocați Lepădatu din partea a-

pelantului Damian Drăgănescu în susținerea acțiunii și d. Misir din partea intimatului Zinca Garabet Berariu în combateri ;

Deliberând,

Vezând că Damian Drăgănescu a făcut apel în contra sentinței tribunalului Iași, secția II No. 156 prin care i s'a respins ca nejustificată opoziția făcută contra sentinței No. 97/98 ;

Vezând că numitul apelant susține că nu s'a putut prezenta înaintea tribunalului spre a'și susține opoziția din cauză că era bolnav, și cere a i se admite dovada cu martori spre a stabili aceasta ;

Vezând că dovada cu martori ce se cere de apelant este permisă de lege, fiind și concludentă în cauză ;

Vezând conclusiunile d-lui procuror ;

Pentru aceste motive, Curtea, admite dovada cu martori invocată de apelantul Damian Drăgănescu spre a stabili că a fost bolnav la data când s'a pronunțat sentința apelată și din această cauză nu s'a putut prezenta înaintea tribunalului spre a'și susține opoziția ce făcuse contra sentinței No. 97/98.

(ss) I. Th. Burada, N. Volenti, M. Șuțu, D. Sofian Al. G. Hinna.

TRIBUNALUL ILFOV, Secția I

Audiența de la 29 Martie 1900

Președenția D-lui OSCAR N. NICULESCU, Prim-Președinte

C. Pavelescu și I. Bedițeanu cu Ministerul de Finance

Sentința No. 360.

Faliment.— Societate comercială.— Concordat.— Trezirea activului și pasivului asupra parte din asociați.— Dacă constituie o vânzare de activ și supusă decî taxei de înregistrare.

In falimentul unei societăți comerciale, dacă prin concordatul ce intervine între falita societate și creditorii ei, se convine ca tot activul și pasivul falimentului să treacă asupra a parte din asociați care se obligă a plăti cotele concordate, iar că cei-l'alți asociați să rămână liberați de orî-ce răspundere, acest act de concordat nu conține o vânzare, ci o lichidare a societății, prin urmare nu este loc a se plăti taxa de înregistrare.

S'a ascultat : d-l avocat B. M. Missir din partea apelanților C. Pavelescu și I. Bedițeanu în susținerea motivelor de apel și d-l N. Niculescu, avocat din partea intimatului Ministerul de Finance, în combateri.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere apelul făcut de C. Pavelescu și I. Bedițeanu cu petițiunea înregistrată la No. 34646/97, în contra procesului verbal cu data de 23 Noembrie 1897, dresat de inspectorul financiar și aprobat de Ministerul de Finance în ziua de 3 Decembrie 1897 ;

Având în vedere susținerile orale ale părților litigante precum și actele prezentate ;

Având în vedere că prin procesul verbal mai sus menționat se obligă apelanții precum și L. A. Gutman și A. Orghidan să plătească suma de lei 2562 bani 02°/₁₀ reprezentând taxa de înregistrare conform art. 33 și 5 din legea timbrului pentru concordatul ce ei au încheiat cu creditorii întru cât în acest concordat se coprinde o vînzare și anume că L. A. Gutman și A. Orghidan vînd celor-l'alți asociații I. Bedițeanu și C. Pavelescu, tot activul lor adică jumătatea activului falimentului, cu condițiune ca cumpărătorii I. Bedițeanu și C. Pavelescu să plătească creditorilor cota concordatară;

Având în vedere că în concordatul intervenit între L. A. Gutman, I. Bedițeanu, C. Pavelescu și A. Orghidan pe de o parte și creditorii acestora pe de altă parte și încheiat în ziua de 30 Iunie 1895, se stipulează următoarele în art. II «activul falimentului contra inventariului făcut de sindicat trece în exclusiva proprietate a d-lui I. Bedițeanu și C. Pavelescu, iar d-nii L. A. Gutman și A. Orghidan fiind descărcați de orice obligație din trecut și de orice responsabilitate în ce privește pasivul firmei: Gutman, Bedițeanu, Pavelescu și C-ie, renunță la toate drepturile de orice natură ce ar putea avea asupra activului falimentului»;

Considerând dacă atunci când într'un act de concordat se convine ca toată marfa falitului să treacă asupra unei persoane streine însărcinată să plătească creditorilor cota concordatară, acel act de concordat conține un act de vînzare, fiind că este transmitere de proprietate și este supus la plata taxelor de înregistrare, întru cât prin omologarea tribunalului, actul a primit și legalizarea tribunalului, aceasta însă nu se poate aplica la actul de concordat în cestiune în care nu intervine o persoană streină, și se stipulează că tot activul și pasivul să rămână asupra a două persoane numai din cele patru care compunea firma și că ele singure să plătească cotele concordatate, iar că cele alte două să rămână liberate de orice răspundere;

În adevăr, față cu dispozițiunea art. 191 Cod. com., după care societățile comerciale încetează prin falimentul societății chiar când ar fi urmat de un concordat și față de dispozițiunea art. 786 C. civ., actul de concordat încheiat între Gutman, Bedițeanu, Pavelescu și Orghidan, pe de o parte și creditorii lor, pe de alta conține nu un act de vînzare, ci o liquidare a societății, căci doi asociați se retrag din societate și rămân numai doi care să continue comerțul și să vîndă treptat spre a putea plăti cotele concordatate, iar cei ce se retrag, nu fac act de vînzare, căci nu primesc un preț ci sunt liberați de orice răspundere;

Considerând că ast-fel fiind, actul de concordat sus zis nu conține un act de vînzare și prin urmare fără temei a fost încheiat proces verbal de contravenție și deci urmează a se admite apelul și a se apăra apelanții de plata taxei de înregistrare;

Pentru aceste motive redactate de d-l supleant R. P. Voinescu, tribunalul admite apelul făcut de C. Pavelescu și I. Bedițeanu.

(ss) Oscar N. Niculescu, R. P. Voinescu.

INFORMAȚIUNI

La 29 cor. s'a pus în aplicare noua *Lege de organizare a Corpului de Portărei* și a taxelor ce se percep pentru diferite acte de procedură.

Cu această ocaziune, conform legii, făcându-se noile numiri, s'au menținut în funcțiune aproape toți vechii portărei, afară de 8 locuri în toată țara cari s'au complectat cu tineri licențiați.

Cap de Portărei la București a fost numit d-l I. I. Petrescu.

* * *

D-l Ion N. Cesărescu, avocat, primul-redactor al acestui ziar, după o muncă încordată simțind necesitatea d'a se recreia, a plecat împreună cu D-na Cesărescu la Paris, stabilindu-se în *Rue Madame, No. 44*, unde va sta până la 1 Septembrie când se va întoarce în țară.

* * *

PENTRU PORTĂREI

Corpurile de Portărei din țară, cari vor dori să posede registrele de cancelarie și comptabilitate prevăzute de regulamentul Portăreilor și întocmite după modelul tip aprobat de Minister, sunt rugate a se adresa tipografiei acestui ziar «S. Grigorescu», strada Carol No. 19 București, unde s'a pus sub presă și se va furnisa cu prețuri și în condițiuni avantajoase.

BIBLIOGRAFIE

A apărut:

NOUL COD de PROCEDURA CIVILA

ADNOTAT

Cuprinzând sub fie-care articol:

1. *Motivele modificării*; 2. *Lămuririle rezultând din debaterile parlamentare*; 3. *Jurisprudența întru cât se menține față de noul text*; 4. *Scurte explicații sub formă de note.*

DE

VIRGIL ALEXANDRESCU
Judecător de instrucție la
Trib. Ilfov

ION N. CESARESCU
Doctor al facultății de drept din
Paris, Avocat

GEORGE G. MIRONESCU

Dr. al facult. de drept din Paris, Procuror de secție la Trib. Ilfov

Cu o prefață de D-l C. G. DISSESCU

Înainte textului noului Cod de Procedură s'a dat *Legea Judecătorilor de pace* în vigoare; și la finele Codului s'au dat: *Formularele actelor de procedură și taxele portăreilor* pentru citații și executări; iar în *apendice* s'au produs: *Expunerea de motive raporturile comisiunilor delegaților Senatului și Camerei și Debaterile Parlamentare.*

La finele volumului se află un **INDEX ALFABETIC**

PREȚUL: 6 lei broșat; 7 lei legat, a se cere Librăriei editoare, *Leon Alcalay, București*, calea Victoriei 37, care trimite franco și cu ramburs (adică plata să se facă oficiului postal la sosirea volumului).